

Baudžiamoji byla Nr. 1A-602-1020/2017
Teisminio proceso Nr. 1-01-1-31541-2017-7
Procesinio sprendimo kategorijos: 1.1.9.8.

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

NUOSPRENDIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. spalio 6 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Jurgitos Kolyčienės, Stasio Punio ir Ernesto Rimšelio (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), sekretoriaujant Daivai Kokštaitei, dalyvaujant prokurorei Rimutei Dziminavičienei, nuteistajam _____ ir jo gynėjui advokatui S _____,

viešame teismo posėdyje apeliacine tvarka išnagrinėjo baudžiamąją bylą pagal asmens, kurio turtas konfiskuotas, _____ apeliacinį skundą dėl Širvintų rajono apylinkės teismo 2017 m. liepos 20 d. nuosprendžio, kuriuo _____ pripažintas kaltu ir nubaustas pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 281 straipsnio 7 dalį – 45 parų arešto bausme, kuri remiantis BK 64¹ straipsniu, sumažinta vienu trečdaliu, paskiriant – 30 (trisdešimties) parų arešto bausmę.

Remiantis BK 68 straipsniu, _____ uždrausta 2 (dvejus) metus naudotis specialia teise – vairuoti kelių transporto priemones.

Vadovaujantis BK 72 straipsniu, konfiskuotas _____ jui nuosavybės teise priklausantis automobilis Ford Galaxy, valst. Nr. _____

Teisėjų kolegija, išnagrinęjusi bylą,

n u s t a t ė:

I. Pirmosios instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės

1. (_____ is nuteistas už tai, kad jis vairavo transporto priemonę būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, kai kraujyje buvo daugiau nei 1,5 promilės alkoholio, o būtent: jis, 2017 m. birželio 24 d., apie 3.37 val., Pakerpės k., Čiobiškio sen., Širvintų r., pažeisdamas Kelių eismo taisyklių 14 punkto reikalavimus, numatančius draudimą vairuoti transporto priemonę neblaiviems asmenims, taip pat asmenims neturintiems teisės vairuoti, vairavo automobilį Ford Galaxy, kurio valst. Nr. _____, priklausantį E _____ neturėdamas teisės vairuoti transporto priemones ir būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, kai jo kraujyje buvo rasta 1,70 prom. alkoholio. Šiais veiksmais (_____ is padarė nusikaltimą, numatytą BK 281 straipsnio 7 dalyje.

II. Apeliacinio skundo argumentai

2. [redacted] iš apeliaciniu skundu prašo iš dalies panaikinti Širvintų rajono apylinkės teismo nuosprendį – nekonservuoti jam priklausančios transporto priemonės - automobilio Ford Galaxy, valst. Nr. [redacted].
3. Pasak D [redacted]iaus, nuteistasis ([redacted] parodė, kad įvykio dieną jis vairavo apeliantui priklausantį automobilį, kuris buvo perduotas jam laikinai darbui, kol E [redacted]ius buvo Kroatijoje. Apeliantas nurodo, kad automobilį išvykdamas paliko C [redacted]i darbinėms funkcijoms atlikti – jis nežinojo, kad pastarasis neturi teisės vairuoti, kitaip nebūtų palikęs automobilio jo žinioje. Be to, [redacted]iui, būnant užsienyje, sužinojus apie tai, kad [redacted]rieš tai jau buvo sustabdytas už vairavimą neturint tam teisės, uždraudė ([redacted]i naudotis jo automobiliu. [redacted]us nurodo, jog jis nėra atsakingas ir kaltas dėl to, kad [redacted]jo automobiliu padarė nusikaltimą. Apeliantas pabrėžia, kad šis automobilis jam būtinas darbui, be jo jis negali vykdyti savo veiklos.
4. Apelianto teigimu, teismų praktikoje, sprendžiant dėl to ar kitiems asmenims priklausantis turtas, atitinkantis konfiskuotino turto požymius, turi būti konfiskuotas, būtina atsižvelgti į trečiojo asmens kaltę (rūpestingumo laipsnį), ryšį tarp jo elgesio ir padarytos nusikalstamos veikos. Pasak I [redacted]us teismas neatsižvelgė į tai, kad jis nežinojo, jog nuteistasis neturi teisės vairuoti transporto priemones ir, kad jis vairuos neblaivus; jog apeliantas aptariamo įvykio metu buvo išvykęs į Kroatiją ir negalėjo tuo metu atvykti ir atimti iš nuteistojo transporto priemonės; kad jis telefonu uždraudė ([redacted]iui naudotis automobiliu ir pats nuteistasis tai patvirtino. I [redacted]čius mano, jog šios aplinkybės teismo buvo įvertintos formaliai. Apeliantas pažymi, kad byloje buvo būtina nustatyti, ar turtą perdavęs asmuo turėjo pareigą bei realią galimybę žinoti, kad šis turtas gali būti panaudotas nusikaltimo darymui. Apeliantas tvirtina nežinojęs, kad C [redacted]; vairuos jo automobilį neblaivus, nes jis pats buvo išvykęs į užsienį, todėl nuosprendžio dalį dėl jo automobilio konfiskavimo tikslinga naikinti netinkamai pritaikius baudžiamąjį įstatymą.
5. Atsiliepimų į apeliacinį skundą negauta. Teismo posėdyje nuteistojo ([redacted]io gynėjas nurodė, jog konfiskuoto turto vertę I [redacted]ius bet kuriuo atveju turės galimybę išsietiškoti regreso tvarka, todėl, nežinodamas savo ginamojo pozicijos, turto konfiskavimo klausimą palieka spręsti teismui, o prokurorė prašė apeliacinį skundą tenkinti, panaikinti teismo sprendimą dėl [redacted]is automobilio konfiskavimo, iš nuteistojo išsietiškoti konfiskuotino automobilio vertę atitinkančią pinigų sumą.

III. Apeliacinės instancijos teismo argumentai ir išaiškinimai

6. Asmens, kurio turtas konfiskuotas, I [redacted]aus apeliacinis skundas tenkintinas. Įvertinus bylos medžiagą, apeliacinio skundo argumentus ir apeliacinės instancijos teismui proceso dalyvių pateiktus argumentus, konstatuotina, kad šioje byloje Širvintų rajono apylinkės teismo priimtas teismo nuosprendis, dalyje dėl D [redacted]i nuosavybės teise automobilio priklausančio konfiskavimo, yra neteisėtas ir nepagrįstas, dėl netinkamai pritaikytų baudžiamąjo įstatymo nuostatų, reglamentuojančių turto konfiskavimą (BK 72 straipsnio 4 dalis), todėl keistinas.

7. Šioje baudžiamojoje byloje neginčijamos padarytos veikos faktinės aplinkybės, jų kvalifikavimas, šiuo atveju asmuo, kurio turtas konfiskuotas, nesutinka tik su paskirta baudžiamojo poveikio priemone – turto (automobilio) konfiskavimu. Taigi, baudžiamoji byla apeliacine tvarka nagrinėjama tik šioje apimtyje.
8. BK 72 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad turto konfiskavimas yra priverstinis neatlygintinas konfiskuotino bet kokio pavidalo turto, esančio pas kaltininką ar kitus asmenis, paėmimas valstybės nuosavybėn. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad konfiskuotinu turto laikomas šio kodekso uždraustos veikos įrankis, priemonė ar rezultatas. Pažymėtina tai, jog ( ) jam inkriminuotą nusikaltimą padarė vairuodamas kitam (trečiajam) asmeniui, būtent apeliantui, nuosavybės teise priklausančią automobilį, todėl šiuo atveju esmingai aktualios ir BK 72 straipsnio 4 dalies nuostatos. BK 72 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui priklausantis konfiskuotinas turtas konfiskuojamas, nepaisant to, ar tas asmuo nuteistas už šio kodekso uždraustos veikos padarymą, *tik esant bent vienai iš šių sąlygų*: 1) perleisdamas turtą kaltininkui ar kitiems asmenims, jis žinojo arba turėjo ir galėjo žinoti, kad šis turtas bus naudojamas šio kodekso uždraustai veikai daryti; 2) šis turtas jam buvo perleistas sudarius apsimestinį sandorį; 3) šis turtas jam buvo perleistas kaip kaltininko šeimos nariui ar artimajam giminaičiui; 4) šis turtas jam buvo perleistas kaip juridiniam asmeniui, kurio vadovas, valdymo organo narys arba dalyviai, valdantys ne mažiau kaip 50 procentų juridinio asmens akcijų (pajaus, įnašų ir pan.), yra kaltininkas, jo šeimos nariai ar artimieji giminaičiai; 5) įgydamas šį turtą, jis arba juridiniame asmenyje vadovaujančias pareigas ėję ir teisę jam atstovauti, juridinio asmens vardu priimti sprendimus ar kontroliuoti juridinio asmens veiklą turėję asmenys žinojo arba turėjo ir galėjo žinoti, kad šis turtas yra šio kodekso uždraustos veikos įrankis, priemonė ar rezultatas.
9. Širvintų rajono apylinkės teismas nuosprendyje konstatavo tai, kad I ( ) as, kaip automobilio savininkas, patikėdamas kitam pašaliniam asmeniui naudotis savo automobilį, turėjo būti ypač atidus ir atsakingas, įsitikinti, kad automobilio vairuotojas bent turi teisę vairuoti transporto priemonę, tačiau jokių panašių veiksmų jis neatliko, nors galėjo ir privalėjo tai atlikti, todėl jam priklausantis automobilis konfiskuotinas. Taigi, darytina išvada, jog pirmosios instancijos teismas galėjo įžvelgti nebent BK 72 straipsnio 4 dalies 1 punkte numatytą pagrindą konfiskuoti trečiajam asmeniui priklausančią nusikaltimo padarymo priemonę – automobilį Ford Galaxy, valst. Nr. ( ) nes I ( ) as turėjo ir galėjo žinoti, kad šis turtas bus naudojamas BK numatytai pavojingai veikai daryti.
10. Apygardos teismo įsitikinimu, remiantis bylos medžiagoje esančiais duomenimis, BK 72 straipsnio 4 dalies 1 punkto I ( ) as atžvilgiu taikyti nebuvo pagrindo. Baigus įrodymų tyrimą pirmosios instancijos teisme, prokurorė nurodė, kad duomenų, jog ( ) as žinojo, turėjo žinoti ar galėjo žinoti, kad jo automobilis bus naudojamas nusikalstamai veikai daryti, byloje nėra, todėl neprašė konfiskuoti automobilio, o prašė jį gražinti jo savininkui (b. l. 68). Tokia prokurorės pozicija nebuvo deklaratyvi, ji buvo paremta tiek nuteistojo, tiek konfiskuotino turto savininko parodymais pirmosios instancijos teisme, kurie dėl automobilio panaudojimo aplinkybių tarpusavyje iš esmės sutapo (b. l. 67-68). Be to, apeliacinės instancijos teismo posėdyje kita prokurorė iš esmės taip pat analogiškai nurodė, kad I ( ) as apeliacinis skundas turėtų būti tenkintas, nes nėra pakankamai duomenų, kad paskolinęs nuteistajam automobilį, jis žinojo, kad šis bus panaudotas darant nusikalstamą veiką (b. l. 97). Taigi, valstybinį kaltinimą palaikantys pareigūnai, neįžvelgė BK 74 straipsnio 4 dalies 1 punkto taikymo pagrindų.

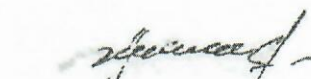

11. Pirmosios instancijos teismas laikėsi pozicijos, kad I [redacted] ius prieš perduodamas automobilį ([redacted]) i galėjo būti atsargesnis bei pasidomėti ir pasitikrinti ar pastarasis turi vairuotojo pažymėjimą. Apeliacinės instancijos teismas pastebi, kad toks pirmosios instancijos teismo argumentas nepagrįstas, nes net jei I [redacted] is būtų pasidomėjęs apie turimą vairuotojo pažymėjimą, tai niekaip neleistų tvirtinti, kad I [redacted] s, atlikęs tokius veiksmus, būtų sužinojęs ar galėjęs sužinoti apie tai, kad jo automobilis gali būti panaudotas būtent nusikalstamai veikai daryti. Tokį apygardos teismo įsitikinimą pirmiausia lemia tai, kad transporto priemonių vairavimas neturint teisės jas vairuoti užtraukia ne baudžiamąją, o administracinę atsakomybę (Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 424 straipsnis). Taigi, apeliacinės instancijos teismas visiškai sutinka tiek su apelianto, tiek su prokurorės pozicija, kad nagrinėjamoje situacijoje nebuvo pagrindo konfiskuoti automobilio, kuris priklauso trečiajam asmeniui.
12. Apeliacinės instancijos teismas pabrėžia, kad tokioje situacijoje pirmosios instancijos teismas turėjo pagrindą spręsti klausimą dėl BK 72 straipsnio 5 dalies taikymo, t. y. dėl trečiajam asmeniui priklausančio konfiskuotino turto vertę atitinkančios pinigų sumos išieškojimo iš kaltinamojo, tačiau teismas to nedarė. Priimto teismo nuosprendžio prokurorė neskundė. Pirmosios instancijos teismo nuosprendį ginčija tik konfiskuotino turto savininkas, kuris prašo panaikinti teismo sprendimą dėl jo automobilio konfiskavimo. Šiuo skundu neprašoma pabloginti nuteistojo G. [redacted] teisinę padėtį – šiuo atveju ginčytas tik trečiajam asmeniui priklausančios transporto priemonės konfiskavimo klausimas. Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 320 straipsnio 3 - 4 dalyse numatyta, jog teismas patikrina bylą tiek, kiek to prašoma apeliaciniuose skunduose, ir tik dėl tų asmenų, kurie padavė apeliacinius skundus ar dėl kurių tokie skundai buvo paduoti; kad pabloginti nuteistojo padėtį apeliacinės instancijos teismas gali tik tuo atveju, kai dėl to yra prokuroro, privataus kaltintojo, nukentėjusiojo ir civilinio ieškovo skundai; kad nuteistojo padėtis negali būti pabloginta daugiau, negu to prašoma apeliaciniame skunde. Taigi, šioje byloje, nesant prokurorės apeliacinio skundo dėl Širvintų rajono apylinkės teismo 2017 m. liepos 20 d. nuosprendžio, bei pabrėžiant, kad prokurorės prašymas, iš nuteistojo ([redacted]) konfiskuoti automobilio vertę atitinkančią sumą neabejotinai blogintų jo teisinę padėtį, atmetinas kaip peržengiantis įstatyme apibrėžtas apeliacijos ribas bei prieštaraujantis draudimui bloginti nuteistojo teisinę padėtį nesant paduoto atitinkamo apeliacinio skundo (*non reformatio in peius*). Tokios pačios praktikos teismai laikosi ir kitose panašiose situacijose (Žr. pvz. Kauno apygardos teismo 2017 m. birželio 20 d. nutartį byloje Nr. 1A-355-530/2017).
13. Atsižvelgdama į visus aukščiau minėtus argumentus, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija konstatuoja, jog Širvintų rajono apylinkės teismo 2017 m. liepos 20 d. nuosprendžio dalis, kuria iš apelianto [redacted] s buvo konfiskuotas automobilis Ford Galaxy, valst. Nr. [redacted] , yra neteisėta bei nepagrįsta, nes pirmosios instancijos teismas netinkamai taikė BK 72 straipsnio nuostatas. Vadovaujantis BPK 369 straipsnio 2 dalimi, minėta nuosprendžio dalis keistina - konfiskuotas automobilis grąžintinas jo teisėtam savininkui.
14. Teisėjų kolegija, vadovaudamasi BPK 326 straipsnio 2 dalies 2 punktu, 328 straipsnio 1 punktu, nusprendžia:
- Asmens, kurio turtas konfiskuotas, [redacted] apeliacinį skundą tenkinti.

I Širvintų rajono apylinkės teismo 2017 m. liepos 20 d. nuosprendžio dalį, kuria konfiskuotas
pakeisti: nuosavybės teise priklausantis automobilis Ford Galaxy, valst. Nr.

I i nuosavybės teise priklausančio automobilio Ford Galaxy, valst.
Nr. , nekonservuoti ir automobilį gražinti jo savininkui.
Kitos nuosprendžio dalies nekeisti.

Teisėjai

Jurgita Kolyčienė

Statys Punys

Ernestas Rimšelis